

Zápisník
Ghetto, jaké
jsem snad ještě
nikdy neviděl...

Alexandr Satinský
fotoreportér
MF DNES

Tušil jsem, že místo, kde žije několik stovek Romů bez kanalizace, nebude vypadat vábně. Ale skutečnost překonala očekávání. Trvalo snad jen několik vteřin a po vystoupení z auta na mě žluté tričko dosedlo několik desítek much. Po nadechnutí jsem zjistil, že jsem na místě, kde se snad ani nedá dlouhodobě přežít. V prostředí, kde by normální člověk nevydržel ani jednu noc, se pohybovalo mnoho dětí. Není mi jasné, jak tady mohou ve zdraví přežít. Viděl jsem za svou novinářskou praxi mnoho ghatt, ale přiznám se, že jsem si nemyslel, že v dnešní době nedaleko centra města může ještě existovat něco takového. Myslím si, že lidé, kteří tady žijí, se bez pomoci zvenčí neposunou vůbec nikam dál. Podmínky, které tady panují, nejsou pro život člověka v této době vůbec myslitelné. My jsme mohli pokud možno co nejrychleji zmizet, ale oni tam zůstávají dál.

Krátce

OSTRAVA

Malá žirafa v zoo dostala jméno

Samička žirafy Rothschildovy, která se v ostravské zoologické zahradě narodila 1. května, večera dostala jméno. Symbolicky ji pokřtily děti z občanského sdružení Linie radosti. Pro malou žirafku vybraly jméno Radost. Oslavenkyni přinesly také dárek v podobě velké ovocné kytky a věnce upleteného z oblíbených větvíček žiraf, ovoce a zeleniny. (red)

FRÝDEK-MÍSTEK

Farmářské trhy budou každý druhý čtvrtek

Město Frýdek-Místek opět ožije Beskydskými farmářskými trhy. Vedení města se pro velký úspěch mezi obyvateli rozhodlo v jejich pořádání pokračovat i v tomto roce. Letošní Beskydské farmářské trhy odstartují 28. června. Konat se budou každý sudý čtvrtek od 9 do 16 hodin na náměstí Svobody v Místku. Prodejci budou i letos nabízet produkty převážně z regionu. (red)

DNES moravskoslezský

Adresa
Puchmajerova 1
702 00 Moravská Ostrava

Regionální redakce
vedoucí: Jaroslav Bačůra
tel.: 558 959 111, fax: 558 959 222
» redova@mfdnes.cz

Regionální distribuce
vedoucí: Jan Pavelek
Puchmajerova 1
702 00 Moravská Ostrava
tel.: 725 120 341
» distribuceos@mafra.cz
Inspektor prodejní sítě
Ing. Pavel Holuša, mobil: 602 271 104
» inspektoros@mafra.cz

Regionální inzerce
vedoucí: ing. Eva Hanousková
tel.: 558 959 316, 317, fax: 558 959 333
» inzerceos@mafra.cz

E-maily podle vzoru: jmeno.prijmeni@mfdnes.cz, @mafra.cz

PŘEDPLATNÉ: 225 555 566

Děti žijí v domech zaplavených splašky. Kdo opraví kanalizaci?

Bývaly to krásné domy. Dnes chátrají a páchnou. Poté, co se v lokalitě Přednádraží v Ostravě porouchala kanalizace, sklepy i přízemí zaplavily splašky. **Domy se staly neobyvatelné.** Dál v nich ale žijí rodiny i s dětmi.

OSTRAVA Chátrající domy, některé vybydlené, čekající na demolici. Nepořádek. Houf dětí a psů...

Tak vypadá řada romských ghatt. Návštěva toho v ulici Přednádraží v Ostravě-Přívoze je ale jen pro silné žaludky. Kvůli nefunkční městské kanalizaci se totiž nedá uniknout hejnům černých mušek, které láká světlé oblečení, ani vsudypřítomnému zápachu splašků, které plní sklepy i přízemní byty.

„Je to katastrofa. Když pustím děcka ven, jsou špinavé a smrdí. Vodu na mytí přitom musím ohřívát.“ líčí nešťastná obyvatelka ghatta Mária Pokutová. „Ráda bych se odstěhovala, ale není kam. Kdy už někdo začne situaci řešit?“ ptá se.

Odpověď zajímá všechny obyvatel ghatta, v němž žije téměř 200 lidí včetně 103 nezletilých dětí.

„Bydlím tu přes 30 let. Kdysi tu bylo krásné. Dnes je to hrůza. Například tyhle tři byty v přízemí byly před časem opravené. Teď jsou prázdné, protože se do nich tlačí splašky ze sklepa. Dveřmi vytékají a chodbu, přes zeď domu prosakují i ven,“ ukazuje Jan Bandy.

O tom, že podmínky v ghattu jsou ořehové a domy z hygienického hlediska neobyvatelné, vědí kromě jejich majitele hygienici, radní a úředníci města i obvodu.

Před rokem tam totiž řádila žlutěnka a nedávno podstoupili mnozí obyvatelé ghatta druhé očkování. Navíc jediný dům, který v lokalitě patřil Moravské Ostravě, nechal

V ghattu Chlapec sedí před domem v ulici Přednádraží v Ostravě-Přívoze na poklopu nefunkční kanalizace.

Foto: Alexandr Satinský, MF DNES

obvod raději zbourat. „Byl neobyvatelný. Proto jsme rodinám dali náhradní byty. Jenže do domu se pak začali stahovat bezdomovci, proto jsme ho zbourali,“ říká radní obvodu Lukáš Semerák.

I když všichni situaci znají, označují ji za katastrofální a tvrdí, že ji řeší, výsledek není žádný. Odpovědnost svalují jeden na druhého a na žádném rozumném řešení, které by vyhovovalo všem, se neumějí nebo nechtějí dohodnout.

Podle města může za situaci podnikatel Oldřich Roztočil. Ten ale vinu dává naopak městu.

Před dvěma lety jsem v ulici Přednádraží koupil i s nájemníky devět činžovních domů, které kdy-

si patřily Českým drahám. Začal jsem je opravovat, ale zastavil mě problém s nefunkční kanalizací. Upozornil jsem na to město i společnost OVAK. Jenže se zjistilo, že není jasné, komu kanalizace patří,“ líčí počátky peripetií Roztočil.

Město: Opravu zatím nezhájíme
O část kanalizace se přihlásila firma Ostravské opravy a strojírný. Když ale majitelé zjistili, že sice vyberou nějaké peníze za stočné, ale mnohem víc zaplatí za opravy, nároku se vzdali. Kanalizace tak podle zákona připadla Ostravě. To sice na jaře Roztočilovi písemně potvrdil šéf majetkového odboru města, ale jinak se tím Ostrava příliš ne-

chlubila. Například pro hygieniky, úředníky města či radní Moravské Ostravy to je novinka, kterou se až nyní dozvěděli buď od Roztočila, nebo od MF DNES. Redakce má dokument k dispozici.

Tak či onak, město se k opravě kanalizace zatím nechystá.

„Část kanalizace je jako nalezený majetek ve vlastnictví města, ale část by mohla být majetkem Českých drah. Před dvěma týdny jsme je kvůli tomu oslovili, doteď nemáme reakci. Do doby vyřešení vlastnických vztahů opravu kanalizace nezhájíme,“ řekla včera mluvčí Ostravy Andrea Vojtková.

Podle Roztočila je zjevné, že město nemá zájem investovat do

opravy kanalizace. „Je to přitom jeho zákonná povinnost. Když ji neplní, vodoprávní úřad, který v této věci zastupuje stát, má Ostravě nařídít okamžitou opravu. Bohužel šéf odboru jde na ruku městu, pro které pracuje,“ zlobí se Roztočil, kterého nefunkční kanalizace zřejmě připraví o miliony investované do koupě domů.

Majitel i obyvatel ghatta si přejí opravu kanalizace a domů. Podle radního Semeráka by ale bylo rozumnější, kdyby město a obvod domy v dálce vykouplilo, zbouralo je a rozšířilo tam zónu pro lehký průmysl. „S tím bych souhlasil, když se mi vrátí vložené investice,“ říká Roztočil. **Ivana Lesková**

Muž najal vraha ženy. Ten ho udal

OSTRAVA (jog) Podnikatel Jan Vajda z Dolních Domaslavic na Frýdecko-Místecku se rozhodl vyřešit problém, jak ukončit manželství a zároveň se s životní partnerkou nemuset dělit o majetek. Najal si proto bezdomovce, který měl za odměnu ženu zabít při fingovaném předpadení. Jenže několikrát trestaný bývalý vyhazovač se nájemným vrahem nechtěl stát a téměř po měsíci vše ohlásil policii.

Krajský soud včera poslal Vajdu

za přípravu vraždy na třináct let za mříže. Šestatřicetiletý Vajda podle soudu loni v listopadu zaplatil čtyřicetiletému bezdomovci třicetitisícovou zálohu. Zbýlých padesát tisíc korun měl dostat až po vraždě a slíbil mu i automobil. Pak ho vybavil mobilem a notebookem, platil ubytování v hotelu. Zároveň ho zásoboval SMS, kdy manželka půjde ze zaměstnání nebo z angličtiny, třikrát ji vylákal na společnou večeři. „Muž bez domo-

va však od počátku nechtěl vraždit, bral to jen jako příležitost, jak získat peníze,“ uvedla žalobkyně Brigita Bílková.

Vajda své počínání považuje jen za nemístnou recesi. Když se prý bezdomovec vychloubal, že umí i zabít, tak se rozhodl ho vyzkoušet. Usvědčily ho hlavně policejní odposlechy. Vajda se proti třináctiletému trestu hned odvolal, státní zástupkyně si ponechala lhůtu na rozmyšlenou.

Cyklostezku kolem Olešné uzavře na dva dny závod

FRÝDEK-MÍSTEK (sta) Milovníci jízdy na in-line bruslích a na kole se v sobotu a v neděli nedostanou na cyklistickou stezku kolem přehrady Olešná.

„Cyklistická stezka kolem přehrady Olešná bude pro veřejnost uzavřena. Důvodem je konání extrémního in-line závodu 24 hodin kolem Olešné, který byl ve Štafetu dvojici vypsán jako Mistrovství ČR,“

vyvěstila frýdecko-místecká mluvčí Jana Matějková. „Toto opatření bude spojeno s dopravními uzavírkami a úpravou trasy linek MHD. Uzavřeno pro veřejnost bude také parkoviště u hráze ze strany od Palčovic, přezdívané U Rybárny,“ dodal vedoucí odboru dopravy Miroslav Hronovský s tím, že cyklostezka bude uzavřena od sobotní deváté do nedělní dvanácté hodiny.

Lásku přetlačuje konzum. I proto je rozvodů víc

K omezení rozvodů, jež jsou velkou potíží kraje, může přispět třeba zlepšení zdejší ekonomiky. Hlavně je to ale úkol pro nás samotné, říkají psychologové

OSTRAVA Vysoká nezaměstnanost, gamblerství, stále častější zadlužování. Ale i fakt, že dnešní lidé – a na Ostravsku to může být ještě citelnější – upřednostňují peníze před duchovním, láskou.

To vše přispívá k tomu, že kraj patří mezi nejhorší v zemi co do počtu rozvodů. Zmínili to dva špičkoví psychologové – Slavomil Hubálek a Jiřina Prekopová, kteří tento týden přijeli do Ostravy na besedu.

Vznikají spory mezi manželi, ale i mezi rodiči a dětmi, i proto, že spolu neumíme komunikovat?

JP: To je pravda. V rodině je třeba založit nový životní sloh spočívající v tom, že konflikty, které nutně musejí vznikat, lidé řeší emočně konfrontací. A smír musí přijít vzápětí. Do postele lidé nesmí jít s nedokončeným konfliktem. A to platí jak mezi manželi, tak mezi rodiči a dětmi. Když se to v rodině zavede, lás-

ka se objeví každý den znovu.

SH: Manželé by se měli umět slušně hádat – a hlavně se pak usmířit. Osobně ale nejsem až tolik skeptický k nynějším mezilidským vztahům. Přibývá sice agrese, konfliktů a dalších potíží, ale i mladých rodin, které se jakoby ze vzdoru k ekonomickému pojetí člověka orientují na výchovu dětí a na rodinu.

To je dobré znamení.

SH: Ano. Nikdy dřív jsem neviděl tolik tatínků, kteří pečují o děti, tolik dobře fungujících mladých rodin. Společnost se dělí. Je v ní mnoho těch, kteří selhávají, ale i mnoho lidí, kteří se ve vzdoru k hodnotám rodičů a prarodičů chovají mnohem lépe. V tom vidím velkou

„Do postele nesmí jít lidé s nedokončeným konfliktem. Ani rodiče ani děti.“
Jiřina Prekopová
psycholožka

šanci.
JP: Já ve vzdoru nevidím žádnou šanci, protože lidé to potom dělají křečovitě. Mám za to, že když se zavádí nový životní styl, musí to provázet smíření s rodiči. Chovejme se jinak než oni, ale s čistým svědomím. Ne ze vzdoru.
SH: Zkusím to říct výstižně. U nás nejvíce lidí na počet obyvatel vstoupilo do KSC. Po převratu se stali pravidelně orientovaní. To nikde v Evropě nebylo.
JP (s úsměvem): Chtěli být u vesla.
SH: Dnešní generace dvacetiletých třicetiletých má právo a dokonce povinnost se vzepít tradičnímu českému oportunismu a hledat smysluplnější existenci, než měla generace jejich rodičů.

Je lepší žít v nespokojeném manželství třeba kvůli dětem, nebo se rozvést?

JP: Manželé se musejí mezi sebou emočně konfrontovat, a pokud možno se takto smířit. Většina z nich to ale neumí. Musíme je to učít. Dřív spolu chudí lidé žili v jedné místnosti, vnější okolnosti je nutily k tomu, aby se vzájemně usmířovali. Dnes má každý své peníze, své pojištění, rozvod je snadný.

SH: Extrémní rozvodovost je tragédie dneška. Třeba v Podkarpatské Rusi žili Židé, kteří měli zakázaný rozvod. Když ve stáří umírali, říkali, že prožili nejkrásnější manželství. Mnozí pak odešli do USA, často do Hollywoodu, kde je největší rozvodovost na světě. Napadá mě,

„Napadá mě, že zákaz rozvodů by bylo něco velmi moudrého.“
Slavomil Hubálek
psycholog

že zákaz rozvodů bylo něco velmi moudrého.

Jestli se na Ostravsku podaří snížit nezaměstnanost, zmírnit kriminalitu, zlepši se i vztahy v rodinách?
SH: Určitě ano, důkazem mohou být země jako Dánsko nebo Norsko. Není to ale jen úloha státu, je to úkol každého z nás. A základ je v nejranější výchově.
JP: Nesmírně důležitá je empatie mezi lidmi,

koryto mezi já a ty, které se mezi matkou a dítětem aktivuje už v prvních hodinách po porodu.

Lidé ji mezi sebou musejí udržovat celý život. Zapomeňme na fakty nebo tresty v podobě odnámání lásky. Ty jsou v novém životním slohu zakázané. Musíme se učit dívat se z očí do očí. **Markéta Radová**